

**АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ
БІОЛОГІЇ,
ЕКОЛОГІЇ,
МЕДИЦИНИ
ТА
ФАРМАКОЛОГІЇ**

**МАТЕРІАЛИ
Науково-практичної
конференції
з міжнародною участю**

**26 – 27 вересня 2013 р.
Дніпропетровськ**

ентирована на усвоение системы готового знания, сохраняя тем самым традиции образования времен технической революции середины XX века, когда целью образования являлась обученность выпускника, и лекция рассматривалась, как правило, в качестве «информационного потока». Представлялось, что субъект учения остается стабильным, а знания и профессиональный опыт могут быть переданы. Знания, полученные студентами при традиционной методике обучения, носят репродуктивный, алгоритмизированный характер. Такой подход к образованию в техническом или экономическом вузе позволяет выпускнику, устроившись на работу, легко применить полученные знания.

Однако врачебное мышление, на наш взгляд, является процессом творческим, креативным, а в его формировании мы видим существенную роль лекционного курса.

Большинство лекторов сегодня пытается найти более или менее эффективные методы передачи исходной информации, которые помогут формированию ориентировочной основы действий для последующего усвоения студентами учебного материала. В свою очередь, уменьшение лекционных часов требует от студентов максимально эффективно использовать время, отведенное на учебный процесс. В этих условиях чрезвычайно важно повысить эффективность каждой минуты общения лектора с аудиторией, превратить студента из пассивного «поглотителя» готового знания в активного субъекта познания. Безусловно, использование современных технических средств (мультимедийных систем, анимаций и т.п.) значительно усиливает наглядность излагаемого материала, что особенно важно при изложении абстрактных молекулярных механизмов биохимических процессов. Однако превращение всей лекции в набор цитат и иллюстраций из учебника на экране носит, на наш взгляд, формальный, поверхностный характер и не всегда позволяет студенту вникнуть в суть проблемы, так как одновременно следить за мыслью лектора, рассматривать картинки на экране и делать записи в конспекте достаточно сложно. В этой связи немаловажными факторами выступают личность лектора, его опыт общения с аудиторией, оригинальность изложения материала, умение «включить» каждого студента, создать общий мыслительный процесс, рассмотреть проблему с позиций здоровья и патологии и тем самым заложить основы клинического мышления. Мастерство лектора не приходит само, ему нужно учиться, а наградой за этот очень непростой труд является память в сердцах и умах учеников – так, как мы помним Александра Михайловича Кашпура, Евгению Фоминичну Лукашевич, Бориса Федоровича Халепу и многих других, которые сумели посеять «доброе, разумное, вечное»...

Summary. The thesis is devoted to the review of lecture role in teaching of students who study at the medical high schools.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТУВАННЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНОМУ ВУЗІ

Бразалук О.З.,¹Черненко Г.П., Лебеденко В.Ю.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», вул. Дзержинського, 9,
м. Дніпропетровськ, 49044, Україна, e-mail: abrazaluk@mail.ru

¹ Дніпропетровський медичний інститут традиційної та нетрадиційної медицини,
вул. Севастопільська, 17, корп. 4, г. Дніпропетровськ, 49005, Україна

Важливою метою приєднання вітчизняної системи вищої освіти до Болонської угоди було зближення та гармонізація нашої освітянської системи з європейськими і створення єдиного простору вищої освіти. Для досягнення більшої сумісності та можливості порівняння результатів навчання необхідний уніфікований підхід до оцінювання знань. Одним з таких достатньо

Стандартизованим методом в рамках Болонської системи є тестування, перші спроби якого відображені у науково-педагогічній літературі ще на початку минулого сторіччя. З'явившись на перехресті психології, соціології та педагогіки, тести знайшли настільки широке впровадження в освітянському процесі, що виникла навіть наука «тестологія».

Згідно положень педагогіки вищої школи тестування виконує 3 основні функції: діагностичну, навчальну та виховну. Діагностична функція полягає у виявленні рівня знань студента. Це основна, і достатньо очевидна функція тестування. З точки зору об'єктивності, широти та швидкості діагностування, тестування значно перевершує інші форми педагогічного контролю.

Навчальна функція тестування пов'язана з мотивацією студента до активізації роботи по засвоєнню матеріалу, який вивчається.

Виховна функція тестування проявляється у періодичності та невідворотності тестового контролю. Це дисциплінує, організовує та спрямовує діяльність студентів, допомагає виявити та позбавитись білих плям у своїх знаннях, формує бажання розвивати свої здібності. З огляду на вищесказане на початку кожного заняття на кафедрі біохімії, медичної та фармацевтичної хімії викладач пропонує студентам тести для перевірки вихідного рівня знань і ступеня готовності аудиторії до засвоєння теми, що вивчається. Певний набір тестових завдань пропонується також і наприкінці заняття, після вивчення окремих розділів предмету, а також при проведенні модульного контролю. Однак при використанні тестів як інструменту для оцінювання знань виникає сукупність проблем, оскільки діагностична функція тестів має і позитивні, і негативні риси.

Позитивні боки тестування полягають у тому, що, по-перше, воно підіймає об'єктивність оцінки знань на якісно вищій щабель, оскільки виключає особовий, суб'єктивний чинник; по-друге, одночасно перевіряються знання, в разі потреби, з усіх тем засвоєного курсу, що виключає елемент випадковості при відповіді на питання одного білета. Підсумковий тестовий контроль дозволяє встановити рівень знань студента як з предмета в цілому, так і з окремих його розділів. По-третє, тестування є більш економічною формою оцінки знань, оскільки займає набагато менше часу, ніж усне опитування. До недоліків процесу тестування, на наш погляд, слід віднести відсутність такого важливого результату навчання, як вміння послідовно викладати свої думки, будувати на основі базових знань логічні ланцюжки, які б демонстрували вміння використовувати набуті знання в нестандартній ситуації, що так важливо для майбутнього лікаря. Досить часто відмінна відповідь на тест є результатом доброї візуальної пам'яті, або механічного зубріння. Ці студенти, що блискуче відповіли на тести, не в змозі вирішити завдання з нестандартною ситуацією, не згаданою у тестах, не спроможні до творчого мислення. З іншого боку, бувають студенти, що не володіють феноменальною пам'яттю, але логічно мислячи, тобто, знаходячи причинно-наслідкові зв'язки при розгляданні механізмів розвитку порушень нормального метаболізму, розуміють і спроможні пояснити шляхи виникнення патологічних процесів та станів. Слід відзначити, що володіння елементами дедукції є дуже важливою якістю майбутнього лікаря і може бути виявлено викладачем та продемонстровано студентом тільки під час усного спілкування – співбесіди. Під час усної відповіді екзаменатор, як правило, веде із студентом діалог, ставить навідні питання, спонукає студента ілюструвати теоретичні знання практичними прикладами.

Під час тестування завжди присутній елемент випадковості – студент, який не відповів на просте питання, може дати відповідь на більш складне. Причиною цього може бути просте відгадування відповіді, особливо у нескладних тестах першого рівня. Тому слід зачепити і питання про достатню якість тестового матеріалу, його адекватність поставленому завданню. Розробники тестів мають бути не тільки висококваліфікованими спеціалістами у своїй галузі, але й грамотними педагогами, які у повній мірі володіють методиками створення тестів, які, в свою чергу, повинні проходити суворий експертний контроль. На наш погляд, для адекватного і всебічного оцінювання знань раціонально використовувати як тестовий контроль, так і усну співбесіду зі студентами з письмовим викладанням окремих фрагментів відповіді (формульний матеріал).

Summary. The work is devoted to researching of testing as a knowledge controlling method during teaching students in medical high schools.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ВІЛЬНИХ АМІНОКИСЛОТ В КРОВІ ХВОРИХ НА ЗАПАЛЬНІ ТА ОНКОЛОГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ВЕРХНІХ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

Бурлака Ю.Б., Гринь Н.В., Шукліна Ю.В.

ДУ «Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка НАМН України», вул. Зоологічна, 3, Київ, 03057, Україна, e-mail: burlakaiuliia@yahoo.com

Стрімке розповсюдження онкологічних захворювань ставить на порядок денний питання про можливість швидкого виявлення захворювання на якомога ранній стадії та тлі різноманітних, в першу чергу – хронічних запальних – захворювань. Один з можливих підходів до вирішення цього питання полягає в порівняльній оцінці дисбалансу білкового обміну та з'ясування відмін, притаманних онко- та запальним захворюванням. Запальним та онкологічним процесам притаманне істотне порушення процесів білкового обміну, що призводить до функціонально необумовленого накопичення проміжних та утворення нетипових метаболітів. Визначення особливостей цих змін може мати діагностичне та прогностичне значення. Відомо, що порушення процесів білкового обміну за злоякісного новоутворення та запальних захворювань призводить до формування амінокислотного дисбалансу, зумовленого змінами активності реакцій протеолізу та транспорту амінокислот. Відомо, що вміст та розподіл амінокислот в плазми крові хворих на злоякісні новоутворення різної локалізації можуть бути інформативним критерієм щодо тяжкості захворювання. Однак лишається відкритим питання про можливість диференціювання досить подібних за механізмами порушення процесів обміну запальних та онкологічних захворювань. Тому видавалось за доцільне дослідити вміст та розподіл вільних амінокислот в крові хворих на онкологічні та запальні захворювання верхніх дихальних шляхів, провести їх порівняння з відповідними показниками групи здорових осіб та з'ясувати інформаційну цінність щодо можливостей розрізнення цих захворювань, прогнозу перебігу та можливих ускладнень.

Результати проведеного нами дослідження свідчать про те, що як онкологічним, так і хронічним запальним захворюванням ЛОР-органів притаманні істотні порушення процесів обміну білків та амінокислот. Виявлені відміни вірогідно залежать як від виду, так і від стадії захворювання та можуть слугувати інформативним критерієм щодо наявності та виду захворювання. Попередня обробка дослідницького матеріалу та переведення його в придатну для тривалого зберігання та транспортування форму не потребують скільки-небудь складного обладнання. Основний недолік методу – тривалість хроматографічного визначення – може бути подолано з застосуванням швидкісних методів визначення вмісту і розподілу вільних амінокислот, зокрема – методами мас-спектрометрії. Тому визначення вмісту та розподілу вільних амінокислот в крові є перспективним підходом для оцінки наявності хвороби, її виду, стадії та можливостей ускладнень. Це дає змогу ефективно вирішити вагому та соціально значиму проблему раннього виявлення онкопатології на ранніх стадіях за умов масового моніторингу населення.

Summary. The groups of patients with chronic tonsillitis, with deviation of nasal septum, and with cancer of upper respiratory tract, were studied for content of free amino acids in blood. It were detected reliable differences dependent of the kind of disease, its stage and complications. Obtained results create promising approach for early detection of oncologic diseases for screening program with differentiation of chronic inflammatory diseases.

ЗМІСТ

БІОЛОГІЯ ТА МЕДИЦИНА

Бабець Я. В., Кривдик П. А., Ушакова Г. О. Розподіл глікозаміноглікан-зв'язуючої активності білків у головному мозку щурів за умов доксорубіцинової терапії	7
Bayraktar V. N. Biotechnology of wine ethanol production in yeast <i>Saccharomyces cerevisiae</i> at grape pomace fermentation for use in the food industry	8
Bayraktar V. N. Yeast culture <i>Saccharomyces cerevisiae</i> in biotechnology of wine ethanol production for use in the pharmaceutical industry	9
Bayraktar V. N., Polukarova L. A. Vernal assessment of ecological status in the recreation areas in littoral aquatories the tiligul estuary by biochemical parameters	10
Bakurova E. M., Borzenko B. G., Mironova K. A. Relationship between the metabolic disorders and erythrocyte functions	11
Бразалук Ю. В., Евдокимов Д. В., Кочубей А. А. Численный анализ распространения загрязнений атмосферы в индустриальных районах	12
Бразалук Ю. В., Евдокимов Д. В., Поляков Н. В. Математическое и численное моделирование процессов тепломассообмена при метаболизме биологических структур	13
Butters T. D., Ploumakis A., Glawar A., Peron A., Alonzi D. S. The role of glycosylation in macrophage activation-mediated immunosuppression in cancer	14
Беленова А. С., Сливкин А. И., Логвинова Е. Е., Королева В. А. Перспективы применения иммобилизованного на хитозане трипсина	14
Богуцька К. І., Андрейченко К. С., Прилуцький Ю. І. Вплив карбонових нанотрубок та іонів заліза на функціональні характеристики актоміозинового комплексу скелетних і серцевого м'язів	15
Борисова В. В., Абраїмова О. Є., Деркач К. В., Черноусова Н. М., Сатарова Т. М. Характеристика репрезентативності маркерів однонуклеотидного поліморфізму ДНК в наборі ліній кукурудзи української селекції	16
Бразалук А.З., Черненко Г.П., Лебеденко В.Е. Роль лекции в образовательном процессе студентов медицинских вузов	17
Бразалук О.З., Черненко Г.П., Лебеденко В.Ю. Особливості використання тестування для оцінки якості знань студентів у медичному вузі	18
Бурлака Ю.Б., Гринь Н.В., Шукліна Ю.В. Особливості розподілу вільних амінокислот в крові хворих на запальні та онкологічні захворювання верхніх дихальних шляхів	20
Вашека І.П., Весельський С.П., Горенко З.А., Карбовська Л.С., Грінченко О.А. Вплив кальцитоніну на вміст ліпідних компонентів в жовчі щурів	21
Виноградова О.О., Пасічніченко О.М., Янчук П.І. Участь адренорецепторів у механізмі скорочення ворітної вени, індукованого ацетилхоліном	22
Vitak T., Sybirna N., Wasser S., Nevo E. Effect of <i>Agaricus brasiliensis</i> on Morphological and Functional State of Erythrocytes in Streptozotocin-Diabetic Rats	23